

Стар. Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Издањена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.-
„ шест месеци . . . „ 3.-
„ три месеца . . . „ 1.-

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.-
„ шест месеци . . . „ 15.-
„ три месеца . . . „ 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Преговори између Румуније и Аустро-Угарске

— НАШ ИЗВЕШТАЈ —

СОЛУН, 10 фебр.

По једној вести, која је стигла из Рима, између Беча и Букурешта воде се преговори о разбистравању политичке ситуације и о даљем држању Румуније. Према тим преговорима А.-Угарска пристаје да Трансилванији да пуну аутономију. Поред тога А.-Угарска се обавезује да Румунију војнички потпомогне ако ова ступи у акцију против Споразума у намери присаједињења Бесарабије. Румунија, пак, са своје стране има да да обавезу да ће до краја рата остати неутрална и да неће тражити никакве територијалне компезације у А.-Угарској.

Говори се да је цар Виљем послао румунском краљу писмо у коме енергично, као шеф Хоенцолерна тражи да прими предлоге А.-Угарске.

Арбанија и њен

Salto mortale

Данас ћемо говорити о најновијем покушају и упаду Арнаута на нашу територију. Дошло је опет време да се вратимо на старе истине и пророчишта. Наша погађања о апсолутној неспособности арнаутске расе долазују се и добивају сваки даном све више и више карактеристичности. Још при првом говору о образовању и организовању арбанаске државе, у своје време, ми смо с разлогом јаким као туч говорили и доказивали да о неком реалном оживотворењу идеје о арбанској држави и њеној солидности и дуготрајности не може бити ни речи. Говорили смо да ће њено подизање на степен једне самосталне и суверене државе бити само једна крупна комедија, која је састављена у Бечу на Балкану, а у болесним мозговима аустро-угарске дипломатије на челу са у политици покојним грофом Берхтолдом. Ми смо у остalom и заинтегесовани, а и познавајући ван-

редно добро психологију, интелитет и животну снагу албанске расе говорили да од свега тог њој наметнутог државног склопа и организовања не може и неће бити ништа. И у томе се доиста ни смо преварили. Ово што смо стално и у сваком тренутку очекивали, то се и догађало. Сваког дана и кроз читаве две године, ми смо непрестано гледаоци разних и веома занимљивих сцена и приказа из велике комедије Оснивање Арбанске Државе, компоноване, као што рекосмо, у Бечу а одиграване у разним временима и разним местима арбанске територије. Та је комедија састављена и играна противно свима начелима теорије о јединству места, времена и радње. То је ишло све без реда и у једном горостасном хаосу. Цела арбанска држава је претворена у једну пространу позорницу, где су сви играли и сви посматрали. Глумци су постајали гледаоци, гледаоци глумци. Пролазило

се кроз све могуће перипетије и фазе. На комедију се настављала трагедија, на трагедију комедија, опера, водвил, и стотинама других чуда. Ни сам Бог не би се могао у томе чуду и анархији наћи. Није се знало ни ко пије ни ко плаћа, или боље сви су пили и сви су плаћали. И све је то еклатантно и са очигледношћу доказивало потпуну неспособност и немоћ једне истинске албанске државе. Све је то рељефно и са потпуном пластичношћу оцртавало немогућност њеног организовања и консолидовања. Положај и личност арбанског мбрета, принца од Вида, сваки даном су постајали апсурднији и комичнији. Арбанска територија постаје једно непрегледно попрште непрекидних и врло компликованих догађаја и борби, попрште разних иностраних утицаја и импулса: аустројским, италијанским, младотурским и т. д. у којима се нико не би могао наћи и ориентисати. Арбанија је постала једна пространа луда кућа која је била дупке пуна интересантних и оригиналних лудака. Само се није знало ко је луђи, да ли они

што су долазили у земљу с торбама пуним злата и куповили расположења и савест појединих важних личности и вођа народних, или ови што су продавали чак и свјетларод из разлога подупртих звекот сјајнога метала. И тако је то ишло дуго и непрестано. И ко зна дакле би то ишло да није избио један нов догађај, који ће по свој прилици учинити свему томе чуду и комедији крај. Дошао је најновији и у великим масама упад у нашу територију, која је благодарени нашој спреми и надању на то у најкраћем року заустављен. Овај је најновији упад Арнаута у нашу територију њихов Salto mortale. Ми више ни под којим условима не можемо дозволити да се нешто слично томе догоди и понови. Ово треба да буде крај свему несигурном стању у нашим граничним местима. Треба и мора се једном за свагда окупирати цела територија и положаји који нам осигуравају и гарантују безбедност на нашој територији. Па евентуално, ако се укаже потреба и мораће, да се окупира и цела северна Арбанија и тим

се чиним дефинитивно и радикално униште и расчасте зелина гњезда и разбојничке пећине у којима станују Варвари Европе и XX века. Доста је било обзира. Сад нам Аустроја не може поставити ултиматум и тражити евакуацију стратегијских положаја. Ово треба да буде последња и пад и последње одбијање. Ми имамо или да све узмемо и обезбедимо свој положај или да све изгубимо. То треба да буде наша последња реч.

РАБОШ

Да би сваки био задовољан и да се не би десиле ма какве неправилности по реовима, општина је установила сиротињско одељење коме је стављено у дужност да прегледа све жалбе. И томе, нововијеталираном одбору, долазе неколико дана оваква жалба: Сиротињски Одбор Најучтивије молим горњи одбор да прими ово знању. Ја сам отишла на Варовницу да припадим свећу мужу, који је тамо погинуо. Кад сам се

вратила са Варовнице, чиновник из мога реона одузео ми листу, јер нисам каже била ту кад су се исте замењивале.

Моли одбор и т. д. и т. д. Међутим, када је жалба стигла реону „на надлежност“ утврђено је да иста, не само што није удата, не само што није ни видела Варовницу, већ је правила са једним резервним официром петодневни турне до Младеновца и назад.

Пукла тиква

Аустрија, Немачка и Италија

Штокхолм, 11. феб. У овдашњим политичким круговима се говори, да је између Немачке и Аустрије с једне и Италије с друге стране дошло опет до неспоразума, пошто је Италија тражила више во што јој се даје. Због помурних односа, Аустрија је опет почела да појачава гарнизоне на талијанској граници!

За мир

— Остали на дому траже што пре закључење мира. —

Социјалистички часопис „Ново Време“ доноси чланак у коме Гох, угледни социјалистички првак и посланик тражи што пре закључење мира. Критикујући империјалистичку политику Хоенцолерна, Гох се пита: Зашта ми ратујемо. Да ли зато, да поубијемо нашу браћу, синове унуке и рођаке? Или зато, да подјармимо друге народе? Или за ваше благостање?

Зар ми смемо да потпомажемо ону борбу која убија нас, нашу децу. Али зар ми смемо да потпомажемо ону борбу, која иде на то да уместо слободе, доноси ropство другим народностима. Или да ли ми смемо после оволиких жртва да кажемо како се овај рат води за наше благостање? На све ово, ми, социјал-демократе морамо да узвикнемо громко, силно, да се краљевске жалате затресу из темеља: He! He! He! Доле рат, Натерајмо нашу владу да

што пре престане рад на људској касапници. Немачки народ неће туђе земље, њему не треба робље; њему не смета ни чија конкуренција, он хоће мир, само мир, и ништа више! —

Русија и Румунија

Поклевски-Козељ, у Петрограду

Петроград, 11. феб. Руси посланик на букурешком двору г. Поклевски Козељ, који је пре неколико дана допутовао из Букурешта, посетио је Сазанова и са њиме је дуго конфрисио. Говори се да његов пут стоји у вези са даљим држањем Румуније. Поклевски ће били примљен и код цара.

СКИЦЕ

— Под образном. —

У једном од пет сиротињских реона дошао један мој познаник, да протестује што му свастика, пензионерка, није добила дрва.

— Али господине, брани се чиновник, који издаје бонове — ваша рођака није могла да добије дрва услед тога, што се ова партија излаје само оним женама, које имају децу! —

— Али молим вас, шта је она крива што нема деце то је кривица до њеног мужа, који је био државни чиновник. Што га је држава премештала сваки час, те се човек од штрапаца разболео и није могао да има децу. Ето видите и сами, кривица је до државе а не до моје свастике!

Бадава му је чиновник објашњавао да за то није крива општина, овај је остао неумољив, и чиновник видећи да не може да га се отресе, жртвовао је за државу интересе општине и дао му бон за дрва.

Дневне вести

Судски указ

У Министарству Правде, ради се на једном великом

указу, којим ће се сва места упражњена, оних судских писара који су прешли у полицијску струку, — попуњити. Исти указом извршиће се и размештај писара и архивара

Из Министарства Војног

Управник Војно-Техничког Завода, предложио је Министру војном да се неколико помоћника надзорника, који су у овом рату, својим радом показали велику трудољубивост при оправци нашег оружја, поставе за месечаре тих одељења, односно да се њихова досадашња дневничарска плата замени месечном платом. Министар војни усвојио је овај предлог управников и поставио извршан број мајстора за месечаре.

Врло похвално!

Пошта

Извесни родитељи жале се непрестано на неуредност поште. Послали су још пре три месеца новац својим синовима на бојаште, који одговарају писмом да до данас нису још новце добили.

Већ што нас грађане у позадини сматрају господу из Пошт. Г. Одељења за обичне ствари без вредности, али што се заборављају према нашим ратницима, то је фактички задивно чудо.

Молимо надлежне министре и Врховну Команду: да учине крај овоме беспримерном мурдарлуку.

Русна чајиница

Пре неколико дана, руска мисаја отворила је у бараца, код нишке железничке станице, чајиницу, у којој ће се бесплатно раздавати чај свима болесницима, рањеницима и у опште сиротињи.

Из занатлиске чете

Министар Војни својим решењем од 26. пр. мца, распустио је ову занатлиску чету коју су сачињавали опанчари и селлари и који су за рачун лифераната бесплатно р дили обућу.

Сад су ти радници и занатлије пуштени кућама да би могли они, у место лифераната, лиферовати држави о-

панке из наше домаће индустрије.

Такав памтан гест могао је да учиви само данашњи министар војни.

Сиротињско одељење

У београдској општини постоји нарочито одељење: Сиротињско Одељење, које има задатак да све жалбе о примању помоћи оних лица, која се од стране председника реона одбијају, извиђа и потом их предају пленарној седници на коначно решавање.

Сва она лица која буду одбијена за пријем помоћи, од својих реонских председника треба да се обрате Сиротињском Одељењу у згради београдске општине у Макензијевој улици

Освећење руске чајинице

Из Ниша нам јављају: да су освећењу руске чајинице у бараца код железничке станице, присуствовали: руски посланик Кнес Трубецкој, Кнегиња Трубецкој, цео персонал и чланови Руске Мисије, го-

спођа Пашић и многобројно грађанство обојег пола,

По освећењу Његово Преосвештенство нишки Владика држао је говор на руском језику, који је на све присутне прсизвео најбољи утисак.

Сиротиња за ратнике

Председници сиротињских реона умолиће Управу Кола Милосрдних Сестара да ово, по могућству, из добровољних прилога набави једну повећу количину вунице и фула за штрикање чарапа. Ту вуницу, реонски председници раздали би по реонима оним женама, које приимају помоћ да исплету чарапе за наше ратнике.

Пример за похвалу!

Лекарски састанак

Сутра у вече у 6 и по часова, у сали општинске суднице одржаће се лекарски састанак; на дневном је реду: реферат и дискусија о рекурренсу.

Дневник једног артиљерца

из српско-аустријског рата

12

28. августа је прошао без битних промена.

29. августа. У вече кренуше нас са овог положаја а на наше место дође 9 та батерија хаубица истога калибра као и наше. Девета је батерија остала на овоме месту дуго и може се рећи да је вршила своју дужност потпуно савесно и беспрекорно. Задавала је страх и трепет преко Дринском непријатељу и држао им артилерију у шаку. Рушио им мостове кад год су покушавали да граде преко Дрине и одбијала је сваки покушавани напад.

30. августа у вече стигли смо у село Комирић и поставили бивак на Равнајском вису, и ту остали до даље наредбе.

31. августа. Како смо били близу друма имали смо прилике да гледамо доста немиле догађаје. Запашени становници, прошлим мађарским ти-

ранијача, почеше сад у масама да бегају из оних села која су покрај Дрине и којима прети опасност. Гладни, јадни, голи и боси јер су им Маџари све однели и уништили, сад бегају само да голи и мучнички живот спасу. Бегају сироти тако, да су саречили сваки други саобраћај овим друмом. Ту ћеш видети како мајка носи нејаче на рукама тела му да не плаче а кора а што брже може а за њом каскају по 2 и 3 малишана држећи је за скутове. Једно дете од 3—4 год. изгубило се од мајке на сад газу голо и босо по блату њему до колена, плаче и виче за мајком; али се на то нико и не осврће, јер свако жури да што пре нађе себи склоништа, те да неби били принуђени да трпе ове елементарне непогоде; кише које су настале и приличну хладноћу. И овом су приликом многе

Мил. В. Лавић:

ВАМА У РОВУ

После тешких мука што сте их поднели, без иједне речи; јер сте свесно знали, да је добро оно, што чинисте увек. Знали сте и знате и зашто сте пали...

У окриљу славе и одмору кратком. Крепите и снагу и гвоздену вољу; да, онда кад буде опасност за земљу. Паднете у крви за будућност бољу.

Славно вам је дело, што га отпочесте; ко и сваке муке и дужности ваше. Схватили сте свесно; а доказе дасте, да вам се мишице од гвожђа не страше.

Да ли се сазнање, да је Србин оно, у што није никад нико до дан дањи. Веровати смео, а како ли знати. Да ће Србин бити, некад од свих мањи, моћнији по духу и гвозденој вољи. Да нисте ви дивљи, већ нарави мирне,

и верни огњишту као нико други, да сте спремни на све, када неко дирне, Оно што је ваше, што сте крвљу стекли.

ФЕЛТОН

П. К. Грегорић

Госп. п.поручице!

Непријатељско зрно ударило га у груди, а изашло на леђа. Зрно је било дум-дум, и његово дејство било је ужасно: на леђима испод копчана зјапила је ужасна рана. Пуковник није осећао бол. Он је иако тешко рањен знао само: или да одржи позицију или да умре ту, на њој. Кад се вратио првим одбранбеним рововима, исти су били празни. Он баци један тужан поглед на њих а затим попев се на једну узвишицу, помоли се

Богу и прислони хладну цев Нагановца на следочвицу...

Непријатељ је приметио да се те ру мора о нешто догодити, јер ватра беше престала са наше стране, и оуражен овим још јаче, још силније вагну. Радвајало нас је ко све хиљаде метара. Ситуација је била најкритичнија. —

Сви су гледали у пуковника и сваки је очекивао пуцањ који ће учинити крај једном животу, пуном жртвовања, пуном идеала.

На једном једна снажна рука ухвати пуковника за руку и оте му оружје.

— Јесте ли полудели г. пуковниче! — грмнуо је глас старог ратника, дивизијара.

Овај је бис запањен и покуша да нешто каже, али га дивизијар прекиде и нареди му да скуп своје људе, свој пук. Пуковник покуша да учини заповест, али једно крв

која је у огромној количини истекла, и изненађење учинише те пуковник паде доле онесвесан. Прмскочише му и раскопчаше га и пред њима се указа рана, из које је још отицала врела крв к манданта пука.

— Носите га на превијалиште, нареди дивизијар својој пратњи, и пошто одаде по част, нареди трубачу да свира збор. У сред паклене вреве у долини писву труба и војници још сакривени по различним заклонима појурише правцу олакле је долазио писак трубе.

Непријатељ изненађен овим за часак је стао, а затим још бешњу ватру отворио. Грана те, шрапнели још су силније грмели, а митраљеви и пушке певале су тужвије Бетовенов посмртни марш.

Стари дивизијар са зажареним старачким, вабораним образима, гледао је како вој-

ници хитају ка зборном месту. Пошто су сви стали у фронт дивизијар прво пројаха, а затим му један од полофицира рапортира. Рапорт је био ужасан и поражавајући: од три батаљона остала је чета и по, остало је 400 људи. Официри беху сви изгинули, било је остало свега два поднаредника са неколико каплара. На сача старог ратника наврвеше сузе и падаху на ледину за покој душе палих.

И... затим као да је на егзерцишту; као да је на параду а не на мету где грме топови, грохну пушке, где смрт коси, дивизијар командова прво „мирно“, затим „о десно раме“, па опет, „к'нози“, а затим, „на готовс“ и четири стотине људи, четиди стотине нових Обилаћа, витеза без мане и страха, пођоше напред као талас узбурканог мора, који не зна за препреке, већ руши и носи

угурсу мајке побацила нејаку деду крај пута, у каквом шумарку или пстоку и т. д., те да им неби отежавала беганье и задавала бриге на путу. Многи од ових бегунаца имају по мало спаваћих ствари које се састоји из по једне поњавице и торбе за леб а која му служи и као јастук стога сам је урачунао у спавање ствари, а по неки нема ни тога па чак ни хаљину на себи већ онако, само у кошуљи морају а снавију и да се грче по целу ноћ.

Овдашњи их сељаци до душе врло радо дочекују и у колико могу помажу, али их има много па се не може свима ни помоћи а нарочито кад се узме у обзир и то, да су и ова сваког часа спремни за беганье, јер се на Рађевом камењу води једнако по све оч јна борба. Обе су стране непопустљиве с тога је и расположење код мештана врло различито тј. како који гледа на исход овога. Пролазе заробљеници, они су врло весели и расположени што су се већ једном опростили мука и ратних тешкоћа. Они причају да је Поћорек главнокомандујући Босанско-херцеговачких трупа, издео строгу наредбу да се мора заузети Ваљево до кога нема више веле од неколико сати(?) и Крагујевац; или се несме ни један вратити жив! Заиста, — веле заробљеници у шали — наредба је врло строга те зато и ми хитамо да је извршимо, па ето идемо за Ваљево, Крагујевац па и Ниш, а можда и даље, где је вама воља.

У вече променисмо место биваковања и дођасмо у једној башти пред комирићском школом.

Из Крагујевца

— Скупоћа. — Бомбардовање Београда. — Тифус. —

Крагујевац, 6-II-1915 год.

Поменух у претпрошлом писму, колико овдашње грађанство трчи од огромне скупоће у овој нашој вароши, чему је изгледа немогуће стати на пут.

све на шта наиђе. Дивизијар је стајао иза њих на своје белу и посматрао их. На једном он се ступи за њима и у неколико скокова белац је већ био код последњих редова.

— Стој — командовао је дивизијер! — Растрој се у стрелце! — Војници као електризовани следоваху заповести дивизијера и четири стотине људи расу се као јато препелица по долини, где је смрт својом косом немилосрдно жњела животе зреле.

— Пали — следовала је наредба дивизијера и 400 огања пљнуше, и свака угаси по један непријатељски живот!

— Пали! — командова дивизијер још једном, и још једном плануше 400 огања, и још један ред непријатељски простру се по зеленој трани, као зрело класје под снажњом руком вештога касача. Непријатељ се колебао, јер ниједан

Један килограм обичних ђонова стаје код кожара 13—15 динара. Од килограма истих, може да се изгрже за одрасле особе најмање 5 пари пенцета.

Пар таквих пенцета, са поправком штикала, кошта овде у Крагујевцу 10 динара! (Презрта 3 и по динара).

Кад томе додате, да је од тог килограма ђона, пуно одпадака, који се употребљују и за оправку можда још 10 пари обућа (штикале), што се данас наплаћује 2—2 и по лин., онда можете појмити, колика је зарада наших обућара!

Поменете ли му ту скупоћу, они се систематски бране, како су све то кожари криви како нема равне снаге, на другу скупоћу и т. д.

1 пар мушких ципела од бокса или шевроа, стаје 36 динара, 1 пар женских 30—32 дин., и т. д.

Па нените сами, јесу ли ти људи у праву.

Минерална бубовичка вода, код брата „Собина“ — бакалина стаје 0.80—1 дин. без флаше.

То ми даде разлога да се ономад позабавим и том „солидном“ радњом, чији је сопственик некадањи полиц. практикант — дакле рутаниран човек, и сазнадох, да са свима трошковима 1 флаша ки селе воде буквичке стаје најскупље до 0.30 дин. код најскупљег преноса. У тој радњи та се вода, — чији је извор у Аранђеловцу, продаје

НАШЕ БОЈИШТЕ

Ђорбе на Дрини

ЦЕТИЊЕ, 11. фебруара.

Непријатељ је знатном снагом напао 10 фебруара наше положаје на Дрини, развивши живу топовску и митраљеску ватру против нас. Али је одбијен уз велике губитке.

РУСКА ОФАНЗИВА

Херојске борбе једног корпуса

ПЕТРОГРАД, 10 фебр. Званично. — У комуникеу од 8. фебруара говорило се о веома тешком положају делова једног нашег корпуса за време повлачења из Источне Пруске. У питању су делови 20. корпуса којим командује лајт-

динац и сва нала старога Перића дивизијара. Крв старога лава прешла је на младога лава. Дивизијар Перић се трже, лако бледило му се расу на лице и он затвори очи. Али ово је било само за тренут. Његово бакарно лице добило је опет своју стару боју а кад је отворио своје очи, које није склапао ни у најжешћој борби на „нож“, два крупна црна ока гледала су га, а у ушима још му је звонио и ако још детињаст глас који је Перићу говорио: овај те је достојан.

— На служби г. пуковниче! одјекну још једном глас младога Перића.

Г. потпоручнике, у каријери одјаште последњој десетини, взаберите педесет људи и ва знак трубе, поведите их на јуриш! —

— Разумем г. пуковниче, и млади потпоручник ободе вранца који га кроз кишу од

по 0.80 дин. до 1 динар по флаши (али, без флаше).

Чим је изашао рзници напис о тој радњи, одмах су нестале све флаше са киселом водом из дућана, као што је из многих радња ишчезао био раније гас, а сада и шећер, кафа, брашно, зејтин и друго.

Кад већ неће полиција, ја се чулим војној власти, зашто она помоћу официра не претресе све подруме, магаци, таверане и друга одељења свију бакалских радња, па да сву сакривену робу одузме, реквизира, и по цени коштања преко општине распродаје грађанству, а сопственике казни најстрожије! —

Бомбардовање Београда и овде је произвело врло немио утисак међу грађанство; те се сада већ многи и многи овде вадају својим ранијим гостима.

Дали ћемо доживети једном већ да нестане те швапске жгалије?

Негрећна болест, пегави тифус, овде се све више и више шири, и коси немилостиво!

Продавац мртвачких сандука има одличну ренту — небило речи и о томе, али би он требао, да буде скромнији у наплаћивању своје робе, кад већ изгледа, да се је на неки начин курталисао војне обавезе. Он је до мобилизације одлично видео, али сада вели „пата“ од очију, те носи и наочаре. — Тако то; дође болест човеку изненадно!

нант-генерал Булаков. Овај је корпус састављен из 29 дивизије и 30 пука резервиста активне војске. Он се налазио у пределу између Голдапа и Сувалки и био је опкољен од немачких трупа чија су појачања непрестано пристизала. До 9 фебруара овај је корпус херојски сузбијао неколико пута јаче непријатељеве снаге. За неколико дана он је прешао 50 врста непрестано борећи се и крчећи себи пут на југоисточном делу шума Августово. Према речима заробљеника овај руски корпус нанео је великих губитака оним немачким одељењима која су покушавала да му спрече пут, нарочито код прелаза између Мазурских Језера и шуме код Живе. Овај се корпус тукао до последњег метка и до исцрпљења свих својих снага, одупирући се храбро на четири фронта, чувјући своју артиљерију и вукући са собом много немачких заробљеника.

Ђорбе се још увек воде живо

8. ов. м. огорчене борбе и даље су се водиле на десним обалама Бобра и Нарева. Код Осовјеца немачка одељења, која су предузела офанзиву била су одбачена ватром наше градске артиљерије. На северу Лонша отпочела је борба на путовима за Радзиволов, Чучин, Колно. Поред свих напада које је непријатељ предузео са знатним снагама Звадно је остао у нашим рукама. Напад Немаца дуж пута Чучин—Колно ноћу између 8. и 9. фебруара као последица јаче немачке офанзиве у пределу Пласниша још траје. Одбили смо три напада на варош Пласниш уз велику помоћ наших блиндиранах аутомобила чија је ватра десетковала Немце на одстојању од 75 корака. На путовима за Плонск наизменично узимали смо и губили неколико села.

На Висли

На левој обали Висле на југу од пољског добра Могеги бацили смо у ваздух три мине испод једног немачког рова. Услед експлозије отишле су у ваздух и немачке фугасне гранате. Затим смо заузели отворе које је створила експлозија. Запленили смо у немачким рововима три митраљеза, једну машину за бацање бомби са бомбама и заробили смо војника. Немачки губитци услед ове експлозије износе 5000 људи.

У Карпатима

У Карпатима Аустријанци су отворили артиљериску ватру из хаубица од 12 сантиметара на југу од Мезелaborча. Одбили смо огорчене нападе Аустријанаца у пределу Михов, Смелнак и Тискова наневши велике губитке непријатељу. У пределу Кознува Аустријанци су заменили Немце. На југу од Станиславова отпочеле су велике борбе с великим непријатељским снагама.

Једномесечни биланс

Од 9 јануара до 7 фебруара заробили смо у Карпатима 691 официра, 47.640 војника, запленили 27 топова и 118 митраљеза.

СА ДАЉЊЕГ ИСТОКА

Бука у Индији

ПЕТРОГРАД 10. фебруара. — Јављају из Сингапура, да су се јединице једног пука индиске пешадије, отказавши послушност побуниле. Ова доста озбиљна побуна била је брзо угушена захваљујући помоћи моринских одељења енглеских и савезничких која су се искрцала. Шест официра и шест подофицира енглеских убијено је, девет подофицира рањено је. Један део побуњеника предао се а један је побијен.

куршма однесе последњој десетини.

Очи старога дивизијера испратиле су га до десетине а затим кроз долину одјекну писак трубе.

— Ура! Ура! Ура! јекну из педесет младих грла, и са ножем на пушци педесет сокола јурнуше за својим младим водником, који их је повео у славу, али у славу која води у смрт! — — — — —

Сунце је ужасно пекло и његови топли зраци, који су на поцрнелим ратничким лицима терали зној, ломили су се о оштре ножеве и одсјавивали далеко. Јуриш је био дивно изведен и старом дивизијару срце је играло од радости посматрајући свога сина и вод му, како са њиме чини цумбус у непријатељске редове. И ако још дечак млади војник је бесно замахицао својом сабљом широком као алебарда и залавао непријатељу

страх и смрт...

— Непријатељ се повлачио у неред, а вод са младим Перићем бесно је јуришао за њиме носећи на врховима својих оштрих бајонета смрт.

— Напред јунаци, слава а даље није вога. Хтео је рећи слава нас зове али једно разорно непријатељско зрно удари га посред срца жива и уману живот, за непуних сто метара од првог непријатељског рова. Редови се ускомешаше, а затим са истинским сузама у очима налетеше још бешње и сви падоше. Слава их је звала, и они су јој кроз смрт отишли. — Кад је после пет минута дивизијар дојахао са осталим борцима, педесет и један леш лежао је један до другога. Сви су пали, невера ни један нехте бити.

Пошто им је одао почаст дивизијар најзад сјаха, клече поред мртва сина и пошто се помоли Богу, пољуби га у

хладно чело и паметне счи,
које су га укочено гледале!

— Боже, кад је већ суђено
да га изгубим тако рано, онда
хвале ми, што га узне на пољу
части, на пољу где се удара
темељ новој великој Србији.
Сине! Збогом! поздравља мајку
и милу сестру, и кажи им да

си јунак био. Сине, збогом,
можда ће и отац ускоро за
тобом. Збогом! — — —

Уз ту одјек секире, која је
спремала вечну кућу палима.
Одјеквала је убојна труба
дајући и последњу почаст
борцима за Велику Србију.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази
Невенку, своју сестру познаницу
у корзи у једном ситану. —
Из сажалења рађа се љубав.
Поручени идеали — вайсиррофа.
— Грех се за грехом ваља.

Николић је седео и немо по-
сматрао Невенку. Чудне су се
мисли журиле у глави младога
лекара. Боже, мислио је он,
ко би још могао и помисли-
ти, да у свету има и оваквих
поварених људи. Ето овај
Николић, толико је пута јео и
пио у кући Невенкине оца, и
како јој благодари за све до-
броте?! Прво јој се показао
као пријатељ жртвујући мно-
го више него што би жртвовао
и каква веома близак рођак,
а затим као финале свега то-
га дошао је овај догађај; који
је једну девојку лишио части.
Млади се лекар згрозио од
злочина извршеног над мла-
дом девојком. Размишљајући
о томе, у души младога ле-
кара дешавао се прокрет.
Ни он сам није умео да рекне
шта му је. Али је осећао да
је нека промена настала код
њего! Његов поглед стално
је био прикован за лице не-
срећнице. Гледајући је он се
у мислима вратио неколико
месеци у назад, када је Не-
венка још била код својих
родитеља и када је на корзи
искала са масом обожаваца,
ца, који су се око ње облетали
као лептириско лезог крина.
И сасвим нехотице, њему се
оте дубок уздах. Да би отр-
сао мисли, које су га обузи-
вале биле, лекар устаде и по-
ново поче да хода преко собе.
Али мало, па би у пролазу

застао пред постељом младе
девојке и не би скидао свој
поглед са ње. Ма да га је
био стид да призна и самоме
себи, он је осећао да се око
његовог срца свела туга, го-
чиње да претвара у љубав.
Жалећи младу девојку као
лекар, он се у њу зљубио
као сваки смртни човек.

— Боже, шта је то самном!
— шепутао је он. Ова де-
војка учинила је чудо самном.
Ја сам незнам, шта ми је.
Али осећам да ће ова девојка
играти у моме животу трагичну
комичну улогу! Да ли је ово
сажаленење? Не. Та је сам вр-
шећи своју лекарску дужност
имао и грознијих случајева, а
ипак никада се овако што сам-
ном није догодило. Да ли је
љубав питао је лекар самога
себе. Ту је заћутао први
умео, управо није смео себи
да одговори. Али да је имао
толико моћи, он би морао да
призна, ах ово бедно створе-
ње воли. Како је, пак, до то-
га дошло то није умео да об-
јасни. Али његово је срце го-
ворило да је воли.

Белешке

Један студент тражи стан за
самца. Понуде послати админи-
страцији овог листа, под знаком
Д. К. 2-3

Потребна куварница Хотел „Хаз-
дук Вељко“ у
Ваљеву потребује једну млађу а
здраву куварницу. Заинтересоване
нека се јаве непосредно хотели-
јеру Живораду „Топи“. 2-3

Тражи се један полован
фијакер. Обра-
тити се преко уред „Страже“
на адресу: Б. П. 2-3

Продаја коња

Начелник Београдске Војне Ста-
нице на дан 14. св. мес. у 9 сати
пре подне пред кафаном „Мали
Балкан“ зложиће јавној продаји
и то:

13 комада говеђих коња и
4 „ „ коњских коња

Позивају се купци да дођу на
лицитацију.

Са болом у души јављамо
нашим пријатељима сродници-
ма и познаницима да је наш
супруг односно отац

Урош Поповић

рачуноспитач Министар. Војног
у пензији

преминуо 8 о. м. у Београду
а сахрањен 9 св. мес. у сво-
јој 72 години, после дужег бо-
ловања.

Ожалостени: супруга Милева;
син Војислав, арт. п-пуковник
и остала родбина.

3-3

КОЖАРСКА РАДЊА

J. Марјановића и Синова

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА

Иста радња има на стоваришту свих врста
кожа у довољној количини за обућаре.

48

1-6

Хотел „Уједињење“ у Ђуприји

Због војне обавезе предајем које вољан примити нека
се обрати моме оцу Арађелу Брзаковићу. Хотел има
нешто свог једина са којим олакшава услове. Закуп
имам до 1. маја 1917 год.

44

3-3

ПЕЧАТОРЕЗ-ЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАД

Мирка Ерлекбајка

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу

прима поручбине печата и штампбиља. Гра-
вира златне и сребрне ствари, израђује
брзо и солидно по умереној цени. На за-
хтев шаље свој илустровани ценовник

26

10-10

Црвени Крст

моли за поклоње: новаца душек, гаћа, чарапа, сламарница, кошуља, јоргана, јастука, поњави, вилима, шареница, пешкира, мараме, назу- в-ца, опанка, ципел, тањира, танула и посуђе.

Чича Панта Костић

преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛ. ЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 20 кригла 0-30 п. п.) велики из-
бор природног пића и српских мезелука.
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

10-10

Моме добром супругу

СИМИ ГЛИГОРИЈЕВИЋУ

рентијеру

даваћу полугодишњи парастос у суботу 14 фебруара
у 10 час. у цркви на новом гробљу.

Молим сроднике и пријатеље да буду присутни
овом тужном помену.

453-3

Ожалостени супруга
Милева.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЈЕ—ЋЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ
ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЈАНСКОЈ и ЋЕВЂЕЛИЈСКОЈ
и ако су шефсви радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопје Ћевђелија.

3 15